

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 1.6.2012 г.
COM(2012) 243 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

**Шести годишен доклад за 2011 г. относно осъществяването на помощ от
Общността съгласно Регламент (ЕО) № 389/2006 на Съвета от 27 февруари
2006 година за създаване на инструмент за финансова подкрепа с цел насърчаване
на икономическото развитие на общността на кипърските турци**

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

Шести годишен доклад за 2011 г. относно осъществяването на помощ от Общността съгласно Регламент (ЕО) № 389/2006 на Съвета от 27 февруари 2006 година за създаване на инструмент за финансова подкрепа с цел насърчаване на икономическото развитие на общността на кипърските турци

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Регламент (ЕО) № 389/2006 на Съвета за създаване на инструмент за финансова подкрепа с цел насърчаване на икономическото развитие на общността на кипърските турци¹ (наричан по-нататък „Регламентът за помощ“) е основата за реализиране подпомагането на общността на кипърските турци и изисква ежегодно докладване пред Съвета и пред Европейския парламент. Този шести доклад обхваща 2011 година.

2. ПРОГРАМИРАНЕ НА ПОМОЩТА

Между 2006 г. и 2010 г. бяха програмирани 264 млн. EUR съгласно Регламента за помощ и много от проектите, произтичащи от това по-ранно финансиране, все още бяха недовършени през 2011 г. При разработването на програмата за 2011 г. бяха използвани резултатите от консултациите със заинтересованите страни и оценките от 2009 г. и 2010 г. Тя следва целите на Регламента за помощта: обединение на Кипър чрез насърчаване на социалното и икономическото развитие; помирение, изграждане на доверие и подкрепа за гражданското общество; приобщаване на общността на кипърските турци по-близо до Европейски Съюз и подготовка на правни текстове, които са съответствие с достиженията на правото на ЕС, с цел те да са незабавно приложими при влизането в сила на цялостно уреждане на кипърския въпрос. Финансиране за инфраструктура или големи съоръжения не беше включено в разпределението за 2011 г., тъй като значими инфраструктурни проекти вече бяха в ход. Сумата от 28 млн. EUR, разпределена за 2011 г. бе предоставена съгласно две Решения на Комисията².

3. МЕХАНИЗМИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Програмата се изпълнява в държава — членка на ЕС, в район, който не е под ефективния контрол на правителството на тази държава членка и където прилагането на достиженията на правото на ЕС е преустановено. Подпомагането се осъществява основно посредством централизирано управление от Европейската комисия. Някои проекти се управляват съвместно с Програмата на ООН за развитие (ПРООН).

¹ ОВ L65, 7.3.2006 г., стр. 5.

² Решения на Комисията C(2011)337 и C(2011)4443.

Комисията работи в уникален политически, правен и дипломатически контекст. Необходими са *ad hoc* договорености за изпълнението на програмата, като в същото време се спазват принципите на доброто финансово управление. В програми за подпомагане, финансирани от ЕС, при нормални обстоятелства, финансово споразумение с правителството на бенефициера създава правната рамка за помощта. Такова споразумение не съществува за помощта за общността на кипърските турци. Комисията трябва да разчита на собствените си разбирания за реда и условията, които се прилагат на място и това води до определено ниво на риск. Управлението и намаляването на тези рискове е част от отговорността на Комисията и приетите мерки включват интензивен мониторинг и подкрепа за бенефициерите, преразгледани условия на плащане, свързващи авансовите плащания с доказателства за сключени договори за обществени поръчки и по-широко използване на банкови гаранции.

Комисията разчита на подкрепата на общността на кипърските турци, за да се осигури успеха на тази програма, и по-специално, за да се гарантира нейната устойчивост в дългосрочен план. Провеждат се и допитвания до заинтересованите представители на кипърските турци за техните нужди от бъдещото финансиране и експерти, които са кипърски турци, взимат участие в тръжните комисиите за оценка и играят ключова роля в управителните комитети на проектите. Сътрудничеството между общностите на кипърските турци и кипърските гърци остава необходимо за пълна ефективност на програмата и за постигане на крайната цел за обединение.

Програмният екип, създаден през 2006 г. към Генерална дирекция „Разширяване“ на Комисията, използва Службата за подпомагане на програмата (EUPSO) на ЕС, разположена в северната част на Никозия, с офис логистика, осигурявана от договор с частен изпълнител. Този офис осигурява местната база за изпълнение на проекта и за взаимодействие със заинтересованите представители на кипърските турци. Представителството на Комисията в Кипър също осигурява място за срещи и семинари и информира кипърската общественост за програмата като част от стандартната си роля.

При отсъствието на финансово споразумение, което да създава правната рамка, в която се осъществява помощта, програми за секторно развитие не могат лесно да бъдат осъществени. Поради това програмата за подкрепа включва значителна сума безвъзмездна помощ, и по-конкретно за недържавните участници, включително неправителствени организации, малки и средни предприятия, селскостопански производители и учаци. Управлението на тази безвъзмездна помощ (над 1000 безвъзмездни помощи от 2009 г.) изисква много човешки ресурси от EUPSO, и ситуацията с персонала беше особено трудна през 2011 г., с намален брой хора и голямо текучество, изискващи точно определяне на приоритетите.

Едно от предизвикателствата на помощта на ЕС за общността на кипърските турци е трудността за средно- и дългосрочното планиране. Към днешна дата програмата се финансира от резервите на бюджета на ЕС, тъй като не е включена в многогодишната финансова рамка за 2007 г.—2013 г. и не са гарантирани годишни разпределения на суми. Въпреки това има определен брой сектори, включително тези, важни за бъдещото съответствие с

постиженията на правото на ЕС, където се изисква многогодишна помощ за да може интервенцията да успее напълно.

4. ИЗПЪЛНЕНИЕ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

4.1. Общ преглед

През 2011 г. бе наблюдавано постепенно завършване на големи договори за доставки и строителство от програмата за 2006 г. във водния сектор, в областта на твърдите отпадъци, опазването на природата, енергийния сектор и телекомуникациите. Бяха завършени много договори за безвъзмездна помощ по различни схеми за неправителствени организации на гражданското общество, малки и средни предприятия, развитие на селските райони, училища, стипендии и организации за обучение. Бе предоставена също значителна техническа помощ (ТП) в подкрепа на тези програми. Чрез съвместно управление с ПРООН бяха проведени операции в подкрепа на Комисията за обявените за изчезнали лица, преработката на отпадни води и модернизирането на градската и местната инфраструктура. Мандатът на Комисията съгласно Регламента за помощ включва също подготовка за пълното прилагане и изпълнение на законодателството на ЕС в случай на разрешаване на кипърския въпрос и разпространяване на информация за политическия и правния ред на Европейския съюз до общността на кипърските турци. Поради това двете години от 2009 г. насам бяха период на интензивно изпълнение на проекта, в който Комисията придоби значителен опит в справянето с местните затруднения. Въпреки факта, че някои големи инфраструктурни проекти са близо до момента на предаване на бенефициера, все още има проблеми с устойчивостта на проектите. Договорът за изграждане на инсталация за обезсоляване на морска вода до Sirianokhori/Kumköy и изграждането на съоръжения за защита на природата в четири зони със специална защита на околната среда, определени като потенциални места по „Натура 2000“, трябваше да бъдат прекратени от Комисията.

Още един проблем, който се появи през 2011 г., бе статусът на банковите гаранции, издавани в северната част на Кипър. Един местен изпълнител подаде иск в местния „суд“, за да попречи на Комисията да изиска изплащането на гаранциите срещу авансово плащане на гаранциите за изпълнението на договора след прекратяване на договора. Този въпрос е от значение за програмата като цяло и докато проблемът не се разреши, опасенията относно ефективността на гаранциите на местните банки ще останат.

4.2. Напредък по целите

Общата цел на програмата за помощи е улесняване на обединението на Кипър чрез насърчаване на развитието на общността на кипърските турци, като се обръща особено внимание на икономическата интеграция на острова, на подобряването на контактите между двете общности и на контактите с ЕС, както и на подготовката за прилагането на законодателството на ЕС в случай на цялостно разрешаване на кипърския въпрос. Значителен принос бе направен в посока подобряване в някои области, особено водния сектор, отпадните води и околната среда, и има някои доказателства, че разликата между БВП на глава

от населението между областите, контролирани от правителството и северната част на Кипър е намаляла, въпреки че картината не е напълно ясна поради непълни данни.

4.2.1. Цел 1: Развитие и реструктуриране на инфраструктурата

Във водния сектор подмяната на остарелите бетонни, съдържащи азбест водоразпределителни тръби в северната част на Nicosia, Kyrenia, Kioneli/Gonyeli и Lefka /Lefke приключи до края на 2011 г. В Никозия бенефициерът докладва значително намаление на загубите на вода, което е довело до спадане на общото доставяне на вода в северната част на Никозия от 0,67 на 0,40 m³/ден/водомер.

В района на Morphou/Güzelyurt въвеждането в експлоатация на станцията за пречистване на отпадни води бе започнато през втората половина на 2011 г. В допълнение са инсталирани 53 км канализационна мрежа и 43 км водопровод. След като е изградено свързването с всички жилища, това ще осигури за пръв път събиране и пречистване на отпадните води в този регион за около 10 700 души, като по този начин ще се намали замърсяването на подпочвените води. В района на Famagusta нова инфраструктура за пречистване на отпадни води за около 30 000 души наближава завършване и ще бъде въведена в експлоатация през първата половина на 2012 г. Проектът включва 50 км канализационна мрежа и 45 км водопроводна мрежа. И двата проекта във Famagusta и Morphou изпитаха трудности от забавяния на изграждането, оказвайки натиск върху ограничените средства за надзор. Изграждането на новата бикомунална пречиствателна станция за отпадни води в Mia Milia/Haspolat, Никозия, съфинансирано от ЕС и Съвета по канализацията на Никозия и изпълнявано по линия на ПРООН, продължи през 2011 г и въвеждането му в експлоатация се очаква през втората половина на 2012 г.

Най-големият проект във водния сектор бе инсталацията за обезсоляване на морска вода в Sirianokhori/Kumköy за 27 млн.евро, която да снабдява с вода 100 000 души и да намали свръхексплоатацията на водоносния хоризонт Morphou, който понастоящем е основният водоизточник в района. Програмата срещна трудности, включващи ограничения за достъп до мястото, наложени от турската армия в края на 2010 г. След като тези ограничения бяха премахнати през март 2011 г, изпълнителят вече не желаше да продължи. Комисията прекрати договора през декември 2011 г.

Що се отнася до *опазването на природата* бяха изготвени проекти за планове за управление за всички зони със специална защита на околната среда и бяха проведени консултационни срещи с местните заинтересовани страни. Бе завършена мрежа от туристически пътеки от над 600 км. Изграждането на информационни и управленски центрове, разположени в четирите зони със специална защита на околната среда бе затруднено от лошо изпълнение на договора от страна на изпълнителя и Комисията отмени договора през ноември 2011 г. Мястото на арбитража по договора е Белгия, но местният изпълнител от общността на кипърските турци заведе дело в местния „суд“, за да попречи на Комисията да изиска от местната банка изплащането на гаранциите срещу авансово плащане. Докато този проблем не се разреши, опасенията за ефективността на гаранциите на местните банки ще останат. Завършването на

сградите остава едно предизвикателство, което трябва да бъде преодоляно през 2012 г. Междувременно доставянето и използването на доставките, предназначени за екипите за защита на природата, бяха забавени.

По отношение на *твърдите отпадъци*, рехабилитацията и затварянето на депото Kato Dhikomo/Aşağı Dikmen напреднаха добре и ще бъдат завършени през първата половина на 2012 г. Трансферната станция във Famagusta и новото депо за отпадъци в Koutsoventis/Güngör бяха завършени през 2011 г. Предаването и откриването на новите съоръжения въпреки това бяха забавени, защото бенефициерът не бе в състояние да създаде необходимото оперативно звено. Забавения също бяха причинени и от „съдебно“ дело, предприето от близкия университет от екологични съображения. Искът беше отхвърлен от „съда“, но това междувременно доведе до временно изхвърляне на отпадъци в една нова зона в близост до площадката на Kato Dhikomo/Aşağı Dikmen. Съоръжението за медицински отпадъци за главната болница в северната част на Никозия бе предадено в края на 2011 г.

В *енергийния* сектор оставащите договори за доставка и техническа помощ бяха завършени. Амбициозното строителство на 1,27 мегаватова соларна електроцентрала бе завършено и инсталацията работи на пълна мощност от ноември 2011 г. Въпреки това е необходимо назначаване на специализиран персонал от бенефициера за ефективното и устойчиво ползване на генераторната инсталация и контролната система. Техническата помощ за реструктуриране на електрификационното дружество и за реформа на секторната политика не бе предоставена ефективно поради липса на сътрудничество от страна на партньорите.

В сектора на *телекомуникациите* цялото оборудване за модернизация на мрежата бе доставено до обектите и по-голямата част от него е инсталирана, но имаше забавения в подготовката на обектите и техническия принос на бенефициера. Проектът трябва да бъде завършен до средата на 2012 г. Компонентът за техническа помощ бе съответно удължен. „Законът“, уточняващ начините за либерализиране на сектора на електронните комуникации, бе приет през декември 2011 г. Все още е нужно да бъдат изпълнени условията, необходими за разделяне на предоставянето на услуги от експлоатацията на мрежата с цел да се гарантира плавен преход и устойчива ползване на активите, финансирани от ЕС.

По проекта за *безопасност на движението* всички договори за предоставяне на техническа помощ и доставка на оборудване са завършени. Изготвени са планове за управление на движението, базата данни за произшествията и системата за събиране на данни са ефективни, а оборудването за инспекция на превозните средства е инсталирано и се използва. Образователната кампания за насърчаване на безопасността на движението бе осъществена в началото на 2011 г. и показва някои незабавни положителни резултати със значително намаляване броя на тежките инциденти. И накрая, след няколко забавения проектът за премахването на опасните пътни участъци трябва да бъде завършен в рамките на първата половина на 2012 г.

4.2.2. Цел 2: Насърчаване на социалното и икономическото развитие

Четири екипа за техническа помощ продължиха да предоставят обучение и подкрепа за селскостопанските производители, ветеринарните лекари и партньорите в областта на развитието на селските райони, включително и подкрепа за изпълнение на безвъзмездната помощ. Двете схеми за безвъзмездна помощ *„Подобряване на земеделското производство“* и *„Подкрепа за предприятията в селските райони“* бяха завършени през 2011 г., но много от 37-те проекта по *„Развитие на общността чрез инициативи за селото“* имаха закъснения, произтичащи по-конкретно от възлагането на обществени поръчки за изграждане на инфраструктура. Бяха подготвени две допълнителни покани за представяне на предложения, които ще бъдат финансирани по бюджета за 2011 г.

По проекта *„Модернизиране на градската и местната инфраструктура“*, осъществен чрез съвместно управление с ПРООН, възстановителните дейности в няколко селища в северната част на Кипър (Louroukina/Akincilar, Tremetousia/Erdemli, Galinoporni/ Kaleburnu и Kormakitis/Kormacit) бяха завършени. Обновяването на пазара в северната част на оградения град Никозия продължи и ще бъде завършено през 2012 г.

Дейностите по техническата помощ за *продължаващата реформа на основното и средното образование* продължиха да бъдат насочени към изграждането на капацитета на основните заинтересовани страни, включително интензивно обучение за основен екип от инспектори, учебни посещения, обучение и подкрепа за образование, ориентирано към децата, разработване на стандарти за качество, принос за разработването на Европейската система за информационно управление. Проектът завърши през декември 2011 г. Главният резултат бе проект на документ за визията и мисията на образователния сектор в северната част на Кипър. Повечето от 72-та договора за безвъзмездна помощ, подписани с местни училища, приключиха през 2011 г. Само седем ще продължат и през 2012 г.

Предоставена бе техническа помощ за *развитието на системите за професионално образование и обучение, обучение през целия живот и активни мерки за пазара на труда*, включително разкриване на бюро по труда в Никозия и учебни посещения и конференции в чужбина. Усилията бяха концентрирани върху обучението на заинтересованите страни в области като предприемачество и съвети за професионално развитие, а сътрудничество с местните партньори бе много ползотворно. Проектът завърши през февруари 2012 г. По проекта за *обучението през целия живот, социалното включване и активните мерки за пазара на труда* 31 безвъзмездни средства бяха отпуснати на малки и средни предприятия (МСП), търговски камари и други учебни организации от 2008 г. насам. Повечето бяха завършени през 2011 г. и само два ще продължат през 2012 г.

В подкрепа на *конкурентоспособността на МСП* 23 договора за безвъзмездни средства продължаваха през 2011 г. Имаше забавяния поради липсата на опит на бенефициерите от МСП с безвъзмездните средства от ЕС, но всички договори ще завършат през 2012 г. Частният сектор също получи подкрепа за техническа помощ, насърчаваща добри бизнес практики. Важен резултат бе

приемането на *стратегия за развитие на частния сектор* от общността на кипърските турци. Бяха предприети също и специфични за секторите маркетингови инициативи за рекламиране на местни продукти в Никозия и Фамагуста. Обучението в предприемачество и управление на проектния цикъл започна през 2011 г. и ще продължи през 2012 г. В ИКТ сектора бе предоставена помощ, за да се разработи стратегия за електронно управление.

4.2.3. *Цел 3: Насърчаване на помирението, мерки за изграждане на доверие и подкрепа за гражданското общество*

Продължава подкрепата за *Комитета за обявените за изчезнали лица*, за ексхумацията, идентификацията и връщането на тленните останки, като тази подкрепа се управлява съвместно с ПРООН. Работата сега се фокусира повече върху индивидуалните ексхумации, отколкото върху масовите ексхумации, и това повлия на скоростта на процеса. Ново споразумение с ПРООН за финансово участие за продължаване на работата е вероятно да бъде подписано през 2012 г.

Разминирането на буферната зона бе почти напълно завършено. Липсва споразумение за достъп до оставащите минни полета в буферната зона или за разширяване на разминирането до области извън буферната зона и това спъва продължаването на финансираните от ЕС дейности по разминирането. Окончателната оценка на проекта бе положителна, подчертаваща одобрението на всички заинтересовани страни.

От 44 проекта по трите схеми за безвъзмездни средства за *гражданско общество в действие* досега 27 са били завършени или са с предстоящо завършване. Дейностите по десет проекта ще бъдат завършени през 2012 г. Екип за техническа помощ предостави насоки за кандидатите относно управлението на безвъзмездни средства. Ще е необходимо още обучение, което да придружава следващата покана за представяне на предложения за отпускане на безвъзмездни средства през 2012 г., тъй като се оказва, че капацитетът на бенефициерите на безвъзмездни средства за изготвяне на кандидатури за безвъзмездни средства от ЕС с добро качество и за администриране на безвъзмездните помощи и отчитане на дейностите е недостатъчен в много случаи.

4.2.4. *Цел 4: Приобщаване на общността на кипърските турци по-близо до Европейския съюз*

За петата година от *програмата за стипендии* бяха отпуснати общо 89 стипендии (9 за преподаватели, 1 за студенти, 79 за дипломанти) със свободен избор за програми за образование или обучение, въпреки че беше дадено предпочитание на техническите и административните области, в които има недостиг на опитни професионалисти в общността на кипърските турци. Оценка на схемата за стипендии ще бъде направена през 2012 г.

Популярността бе основно осигурена от проекта „*Информационен център*“, а 2011 г. бе плодотворна година с 37 прояви. Най-голямата проява, финансирана от ЕС, бе организирана в сътрудничество с „Асоциацията за благосъстояние на децата“ на кипърските турци и привлече около 1000 участници. В допълнение

бяха изготвени видео филми и фото архиви и бяха организирани две академични конференции с участието на международно признати учени и местни представители на академичните среди сред кипърските турци и кипърските гърци. Имаше също и осем броя на информационния бюлетин на информационния център, публикувани на турски и един брой на английски език, посветени на програмата за подпомагане и на актуални теми за ЕС.

4.2.5. *Цел 5: Подготовка на общността на кипърските турци за въвеждане и прилагане на достиженията на правото на Общността*

Инструментът на Европейската комисия за техническа помощ и обмен на информация (TAIEX) подпомага да се подготви общността на кипърските турци за въвеждане на достиженията на правото на ЕС след разрешаване на кипърския въпрос. TAIEX подкрепя изготвянето на проекти на законодателство в съответствие с достиженията на правото на ЕС, а след това тези проекти подлежат на проверка и одобрение чрез местните процеси. Чрез TAIEX над 80 експерти от ЕС проведеха 528 дейности през 2011 г., включително курсове за обучение, семинари и учебни посещения. Дейности бяха по *програмата за бъдещо прилагане на достиженията на правото на ЕС (PFAA)*, която предоставя средносрочната рамка за интервенция. В допълнение към 13-те сектора на PFAA, през 2011 г. бе предоставена помощ по свободното движение на стоки, правата върху интелектуалната собственост и взаимното признаване на професионалните квалификации. Във връзка с бъдещото управление на средства от ЕС след разрешаване на кипърския въпрос също бе предоставено обучение по управление на публичните разходи. Накрая търговията през демаркационната линия (Регламент 866/2004) също беше подкрепена от TAIEX експертите от държавите—членки на ЕС, които бяха мобилизирани, за да осъществяват редовните фитосанитарни/ветеринарни инспекции на картофи и риба. Подготовката за нов цикъл помощ по TAIEX бе започната в края на 2011 г. в сътрудничество с бенефициерите.

Оборудването, доставено в предишни години по договори за мониторинг на качеството на въздуха, се използва. Двата договора за техническа помощ в този сектор са приключили. Оборудването подпомага съответствието с проекта на нов „закон“ за околната среда. Устойчивостта изисква ангажимент за дългосрочно осигуряване на персонал и сервиз на оборудването.

Въпреки това напредъкът на проектозаконодателството, имащо за цел хармонизиране с достиженията на правото на ЕС, в процеса на одобрение беше по-бавен отколкото се очакваше. „Законът“ за реформа на телекомуникациите най-накрая бе приет в края на 2011 г., но „законът“ за околната среда бе забавен.

4.2.6. *Други проекти*

Доверителният фонд към Световната банка в размер на 1 млн. EUR за осъществяване на *програма за икономически анализ за растеж и устойчиво развитие* бе рестартиран през

4.3. Финансово изпълнение (договори и плащания)

4.3.1. Сключване на договори

Поетите задължения през 2011 г. бяха 7,45 млн. EUR (66 % от предвидените през януари 11,2 млн. EUR) Поетите задължения за стипендии и споразумението за финансово участие с ПРООН в областта на културното наследство бяха отложени за 2012 г.

4.3.2. Плащания

Плащанията през 2011 г. бяха на обща стойност 49,98 млн. EUR (67 % от предвидените през януари). Въпреки това през годината тази цел бе преоценена и намалена с 24,5 млн. EUR. Това бе направено поради прекратяване на два проекта за строителство, забавяния в широкомащабни проекти в областта на водите и телекомуникациите и късно завършване на проекти по безвъзмездни средства, особено такива, насочени към модернизиране на селата. От ревизираната прогноза са изплатени 100 %.

До края на 2011 г. са изплатени общо 179 млн. EUR (69 % от общата сума, разпределена по договори от началото на програмата през 2006 г.) Броят на текущите договори в края на 2011 г. беше 533.

4.4. Мониторинг

Временният механизъм за преглед (ВМП), прилаган два пъти годишно, служи като форум за подробна дискусия по програмата с бенефициерите. Екипът на ЕК провежда също непрекъснат мониторинг чрез посещения на място, срещи по обектите и срещи на управителния комитет по проекта. Дейностите по ТАІЕХ се наблюдават чрез повече от 20 групи за управление на проектите, като всяка се е събирала два пъти през 2011 г., в допълнение към срещите на механизма за мониторинг, провеждани два пъти годишно. Логистиката по ТАІЕХ се наблюдава чрез онлайн системата за управление на ТАІЕХ. В повечето от областите на намеса липсата на опит на бенефициера или проблеми с капацитета са причина за затруднения на изпълнението или забавяния. Например получателите на безвъзмездни средства срещнаха проблеми с процедурите на ЕС, особено при процедури за възлагане на обществени поръчки, използващи безвъзмездни средства. Това бе разгледано чрез звената за управление на проектите, създадени, за да оказват съдействие на получателите на безвъзмездни средства в администрирането на средствата. В случай на инфраструктурни или проекти за доставки централната или местната администрация на кипърските турци, която ще е отговорна за работата и поддържането, в много случаи има затруднения в осигуряването на адекватни ресурси и създаването на подходящи структури. Осигурява се подходяща техническа помощ за подкрепа на бенефициера в периода на предаването.

4.5. Одит и контрол

Европейската сметна палата проведе одит на изпълнението през 2011 г. Докладът ще бъде публикуван през 2012 г.

Докладът от одита на отдела за вътрешен одит на ГД „Разширяване“ бе допълнен с проследяване на изпълнението за 2011 г., в което се заключава, че всички препоръки вече са изпълнени, въпреки че са открити някои остатъчни рискове при предаването на строителните обекти и доставките.

В края на 2010 г. бе проведена последваща проверка от отдела за оперативен одит и оценка на ГД „Разширяване“ за да се провери законосъобразността и редовността на серия от 23 трансакции. В окончателния доклад през май 2011 г. бяха отбелязани някои забележки по процедурите, които се разглеждат.

Беше проведен външен одит на 12 избрани договора за безвъзмездна помощ и окончателният доклад ще бъде предаден в края на първата половина на 2012 г.

4.6. Оценка

През 2011 г. бе започнат преглед на водния сектор и това ще допринесе за бъдещото програмиране. През 2011 г. също бе проведено и проучване на Световната банка за икономическите аспекти на икономиката на кипърските турци. За 2012 г., когато ще завърши основната част на програмата за 2006 г., е предвидено извършването на основна оценка.

4.7. Информация, публичност и популяризиране

Популяризирането бе осигурявано от Информационният център (вж. цел 4). Освен това на екипите за техническа помощ по отделните проекти бе възложено да засилят популярността. Много прояви за завършване на проектите също бяха организирани от получателите на безвъзмездна помощ. Представителството на Комисията в Кипър разпространи шест съобщения за медиите относно програмата за подпомагане за общността на кипърските турци.

4.8. Консултации с правителството на Република Кипър

Бяха провеждани редовни срещи с представители на правителството на Република Кипър, и по-специално когато високопоставени служители на Комисията посещаваха острова. Комисията също се среща редовно с Постоянното представителство в Брюксел. Комисията продължава да разчита на сътрудничеството на правителството на Република Кипър за проверка на собствеността.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Програмата продължава да среща затруднения в изпълнението при липсата на признат бенефициер или програма за пряко институционално реструктуриране. Остава трудно да се постигне напредък за постигане на целта на Регламента за улесняване на обединението на Кипър чрез насърчаване на икономическото развитие на общността на кипърските турци, като се имат предвид работната среда и особената политическа и икономическа ситуация, която преобладава в северната част на Кипър. Процесът на подготовка за бъдещото приемане и изпълнение на достиженията на правото на ЕС е бавен и вероятно общността на кипърските турци ще има нужда

значителна подкрепа за да изпълни изискванията на достиженията на правото на ЕС в много области след разрешаване на кипърския въпрос и обединение.

По време на отчетния период дейностите бяха съсредоточени върху завършването на програмата за 2006 г. Редица важни инфраструктурни проекти и проекти за доставка на оборудване бяха пред завършване. Станцията за пречистване на отпадни води в Morphou започна за получава отпадни води, а пилотната соларна електроцентрала, завършена и предадена през юли, работи на пълна мощност. Бяха направени усилия да се подготви бенефициерът за предаването и бъдещата работа, но липсата на ресурси и опит означава, че се изискват съществени по-нататъшни ангажименти и принос от страна на администрацията на кипърските турци, за да се гарантира устойчивостта на инвестициите. Първопричините в много случаи са неефективни структури и неясни отговорности. На това трябва да обърне внимание през 2012 г.

Многото схеми за безвъзмездна помощ, започнати от 2009 г. досега са приети добре, но изискват човешки ресурси, отчасти поради липсата на опит на бенефициера за управление на проекти и на средства.

Тъй като основната част от програмата за 2006 г. е завършена, е необходима обща оценка за преглед на програмата за подпомагане, както и специфични секторни проучвания на въздействието, и това ще бъде направено през 2012 г.

Човешките ресурси за екипа на програмата остават предизвикателство, отчасти поради това, че програмата включва голям брой безвъзмездни помощи, но също и поради цялостното намаляване на човешките ресурси, предвидено във всички служби на Комисията.

За програмата би било добре да има по-добро средно- и дългосрочно планиране, за което са необходими по-стабилни договорености за финансиране на оперативните разходи и разходите за персонал.